

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. VI. Benefacere. beneagere. bene fieri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

ducit, pacis sopire qveat lenitas, d. l. i. pr. c. i. *caus. 34. q. i. in pr.* unde omnia prius tentanda, quam ad arma procedatur. Hinc Carolus V. Imperator, cum Legatum Venerum quidam ad eum detulisset, quod tarditatem & lenitudinem ejus culpasset, prudentissimè, nihil inde offensus, respondisse legitur; nunquam mundum à bellis quieturum & respiraturum, si ea celeritate, quæ res & causæ plerumque postulant, bella statim moventur. David Chytraeus in orat. de vit. & morte Car. V.

II.

Bellum temerè suscipiendum non est, præsertim Christianis, quibus bellum permillum non est, nisi justum & legitimum, Gail. 2. O. 32. n. 3. Ventura de Valent. in Parthen. Litig. lib. 1. c. 3. n. 39. alias latrocinium est, non bellum. Herodot. lib. 1. Bellum autem justum est, quod pro recta ad Deum religione & pro subjectorum pariter libertate gerendum suscipitur, Nov. 78. cap. 4. in fin. Quod tamen ita verum est, si infideles non quietè vivant, secus si nullo modo Christianos homines & fideles Dei offendant, l. Christianis 6. C. de pagan. c. dispar. n. caus. 23. quest. 8. c. Judæis. extr. de Jud. c. qui syncem. 3. dist. 45. vid. Carpz. cum alleg. ad Leg. Reg. c. 4. sect. 6. n. 16. & seqq. nec enim bellum modus est tollendæ scissuræ Thuan. in præfat. hist. Item justum est bellum, quod necessarium & defensionis causa suscipitur, Carpz. ad L. Reg. c. 4. §. n. 18. & seqq. & singulariter etiam pro religionis defensione Carpz. de c. 4. §. 6. quod denique pro recuperandis rebus ablatis geritur, c. 1. 2. caus. 23. q. 2. l. qui resituere 68. de R. V. Nov. 30. c. n. §. fin. Rec. de anno 1521. §. Unde als wir 29. Rec. de anno 1566. §. Nach obgesetztem 125. & Rec. de anno 1576. wir haben auch 105. Nunquam verò legitima belli causa sola Imperii amplificatio, licet sub prætextu religionis fiat. Vid. Carpz. ad L. Reg. c. 4. sect. 5. & 6. n. 10.

III.

Quæcumq; jura privatus persequitur in judicio, ea princeps persequitur bello. nam ubi desinunt actiones, ibi incipit bellum, causa ergo belli justa non est cupiditas extendendi imperii, metus vicinæ potentia; sed defensio vitæ, religionis, regionis &c. Perez. in Cod. ut armor. usf. n. 18. seqq.

IV.

Bellum dicitur casus fortuitus, l. in rebus 18. ff. commod. imo & incogitatus, unde generali concessione immunitatis, non venit immunitas, ab oneribus belli, quia immunitas non extenditur ad accidentalia, secundum communem opinionem Alex. consil. 28. n. 8. lib. 1. & consil. 107. col. pen. lib. 3.

V.

Tempore belli factum dicitur, quod paulo ante vel post factum, Bald. c. 1. col. 2. de pac. ten. d. comm. in l. si mulier. ff. solut. matr. l. Pedius. 4. ff. de incend. ruin. nauf. Tiraq. in tr. de retrat. conv. §. 1. gl. 5. n. 2. imo & in materia poenali belli tempus sub se comprehendit tempus treuga; textus in cap. significavit n. de Jud. text. in c. 2. §. vasalli. qui feud. dare poss.

Limitatur dupliciter Felin. in cap. significavit n. extr. de Jud. in pr. ubi vid. & agendum hac de re amplius in formulis.

VI.

Quicumque non habet majestatem ille nec potest bellum gerere. Non igitur Consules aut principes inferiores arma movere possunt, illi enim Judicem habent ad componenda dissidia: neque alii privati, qui si arma moverint, rei criminis læsæ majestatis fiunt, semper enim in illis injusta belli causa præsumitur. Quia verò cum Latronibus nullum bellum est, l. 118. de V. S. nec hi Dominium rerum captarum acquirunt, nec captivitatis nec postliminii jus habent l. 19. l. 24. de captiv. Judices contra eos arma licitè movent, magis enim est executio jurisdictionis quam verum bellum. Perez. in Cod. ut armorum usus. n. 15. 16. 17.

VII.

Tantum in bello spectat ad privatum capientem, quantum princeps belligerans permittit. quia principi bellum geritur, & ipse pro operâ militibus stipendia solvit.

VIII.

Bellum prius debet denunciari & hostis diffidari, aliàs agitur proditoriè. Jaf. in §. 15. Inst. de action. vid. Grot. de J. B. & P. L. 3. c. 3. §. 11.

IX.

In bello justo capta statim fiunt capientium eaque in foro conscientia; retinere licet. Jaf. in L. 1. col. 3. ff. de A. P.

X.

In expeditione militari ab omnibus Exercitui annona & res necessaria; advehendæ sunt, nec ullum dignitas, egestas, privilegium vel speciale rescriptum relevat. Perez. C. de quib. mun. vel præstat. n. 1. seqq.

XI.

In principis expeditione cessat immunitas, quam quis habet à Contributionibus bellicis & omnibus servitiis. Brunnem. Comm. C. de quib. mun. vel præstat. XII.

In bello justo militare non est delictum, nisi fiat propter prædam c. militare. §. c. 23. q. 1. & milites de justitiâ belli solliciti non esse sed credere debent, principem suum justè bellum suscipere adeoque hostem occidere possunt, imò debent. Perez. C. qui milit. poss. n. 2. 3.

CAP. V.

De benedictione, Benedicere.

Benedicere est Dei causare bonitatem, nostrum est agnoscere Dei beneficia, Damhoud. in prax. crim. & præsertim paterna benedictio divinam promovet, maledictio non transit sine quadam infamia. l. 13. C. ex quib. caus. infam. non tamen patris benedictio tacitam statim involvit institutionem, Zabarell. consil. 60.

CAP. VI.

Bene facere, bene agere, bene fieri.

Axioma I.

Bene agere inter bonos oportet. §. 1. Inst. de fideicom. hered. ubi Cant. hinc est, quod in bonæ fidei negotiis, ubi boni viri arbitrium locum habet, tantundem valeat officium judicis, quam

in strictis stipulatio, l. 7. de N. G. & quod id gestum credatur, quod agi solet, & loci consuetudo exigit, l. 31. §. 20. de adil. ed.

II.

Ut quis benefacere disatur & bene velle necesse habet c. vasis via 21. caus. 23. quest. 4. vid. D. Joan. à Lignar. in tr. de amicitia, fol. 10. num. 3. Unde rectè concluditur, quod coactè benefaciens non benefacere sit censendus. Jacob. Myser in hist. Proc. Jur. p. 2. c. 6. obs. 2. num. 5. per c. 8. de R. I.

III.

Bene gesta non debent ex alio eventu probari, l. Barbarius 3. de off. prat.

IV.

BENEFACERE invitus nemo cogitur, cap. de Judeis 5. dist. 45. cap. ad fidem 23. quest. 5. Dec. cons. 319. n. 5. Marc. Anton. Genuens. in practicabil. ecclesiast. quest. 147. n. 5. (Ita disertè post alios concludit Hieronymus Panschman, in responsio suo Senatui Lipsiensis dato quest. 1. n. 11. quem referendo sequitur Harprecht in §. item lex Cornel. de sicar. n. 41. Inst. de hpulic. judic. & alias auctoritates in comprobationem huc allegat Jacob. Ayrrer. part. 2. num. 273. de homicid. necessit. Nam benefacere alteri magis est officii quam necessitatis. Bred. Benefacere, de R. I.)

V.

BENEFACERE tenemur beneficii, l. sed & si lege 25. §. consult. 11. ff. de petit. hered. ubi Bart. l. si vero non remunerandi 12. §. inde Papinianus 8. ff. mandati. l. si non sortem 26. §. libertus 12. ff. de conduct. indeb. cap. cum in officiis 7. de testam. (Beneficianti enim ut beneficiat, natura admonemur. dict. l. sed & si 25. §. 11. de petit. heredit. Laurentius Kirch. 1. cons. varior. auct. 37. num. 25.) Thom. de Thomasset. in floribus legum reg. 55. ubi asserit procedere de honestate & consilio, Card. Tusch. practic. concl. tom. 1. lit. A. concl. 48. n. 1. [Coral. in l. omnia. n. 6. ff. de offic. praefect. urbis. Martin. Mager. de advocat. arm. c. 10. n. 317.] Valenzuel. cons. 173. n. 107. tom. 2.

Obligatio hæc, qua beneficiatus ab aliquo tenetur necessario beneficianti ad antidora & sic ad remunerationem, non est taxata, neque debita ex iustitia, sed ex amicitia, non ex necessitate sed ex voluntate, ut per Roman. cons. 500. Summarius, in fin. col. 3. quem refert, Card. Tusch. d. concl. 48. n. 2. ubi n. 3. cum eodem Rom. d. cons. 500. n. 9. subdit, ideo talem obligationem ad antidora non posse deduci in pactum.

[Quamquam autem censeatur jus humanæ societatis lacerare, qui cum possit, nullum benefactori suo gratiam reddit, propter quæ rationem sapientissimè Va-

lerius Maximus lib. 6. c. 3. in fine. vers. Et recte, &c. dixit, quod dandi & accipiendi beneficii commercium, sine quo vita hominum vix constaret, perdit & tollit, quisquis benemerito parem referre gratiam recusat. Et quidem hanc naturaliter obligationem animæ nostræ inherentem Seneca considerans affirmavit, quod beneficium accipere est libertatem vendere, nam ex eo quod manet obligatus benefactori, tenetur ex officio honestatis, ut loquitur Pontifex in cap. illud. 1. causa 8. quest. 2. reverentia exigente, voluntatibus ejus obedire: vid. omnino Pacian. cons. 112. n. 42. cum seqq. ubi plur. hinc. Cantuinc. Inst. de donat. lib. 2. tit. 7. Beneficium non reddere boni viri non esse judicat.

Rectè tamen & aliquando officium Judicis intervenit lege accedente. Unde bene inferit Aristoteles, quod sicut parentes aluerunt filios imbecilles, ita mox illi imbecilles & senio confecti vicissim eadem alimenta à valentibus filiis reportare debent, quam Philosophorum sententiam sequuntur & Jcti. Carpz. p. 2. constit. 10. de fin. 29.

Hinc sequitur ex contrario, summum nefas quenquam injuriā affici eorum, à quibus beneficia accepit, cum liberalitas donantis magis ad obsequia quam ad insolentiam erigere debeat, l. 1. vers. nam qui. C. de revocand. donat. Just. Meier. in disp. de donat. simplici. thes. 93. & quod ex suo benefacto nemo debeat inops fieri l. 50. de re judic. cum semper qui beneficit, ita benefacere velle videatur, ne sibi noceat, quia, ut ait glossa in c. nisi 3. de auct. & suspall. me potius diligere debeo quam alium, Gomez. Inst. de act. §. pœnales 13. fol. 704. Sed sicut beneficianti benefacere decet, ita inimico nemo benefacere velle creditur, l. pro dot. Wesemb. in parat. de adim. vel transfer. leg. n. 4.]

CAP. VII.

De Beneficio.

Axiom. I.

Beneficium est benevola actio gaudium tribuens capienti, cap. an. 2. f. 23. Panorm. in c. an. de commod. & in cap. ad audientiam de prescript. Unde & qui depositum accepit beneficium dare dicitur l. Lucius 24. in fin. ff. de positi. & beneficium dicitur jus suum remittere, & exigere quod possit. l. 32. §. si ve autem res 32. ff. de don. int. vir. & ux. l. sed si unus 17. §. planè 12. de injur. l. si majores 25. l. c. donationis. 34. C. de transact. Hering. de fidejuss. c. 6.

II.

Beneficii collatio quædam est dominatio c. fin. de off. Vic. in 6.

Hæc regula declaratur ut propter eam non statim necesse sit beneficium omnino esse gratuitum